

CSS: Style nettsider

Skrevet av: Arve Seljebu

Oversatt av: Stein Olav Romslo

Kurs: Web

Tema: Tekstbasert, Nettside

Fag: Programmering, Teknologi

Klassetrinn: 8.-10. klasse, Videregående skole

Introduksjon

No skal me lære å endre på stilen på nettsider. I denne oppgåva forventar me at du har gjort HTML-oppgåvene eller er litt kjent med HTML frå før.

I denne og neste oppgåve skal me lære oss korleis du **endrar farge, tekst, storleik og meir!** Dette gjer me ved å lære oss å bruke eit språk som heiter **CSS** (som står for **Cascading Style Sheets**). Det er eit veldig enkelt språk å lære. La oss starte.

Resultatet kjem til å sjå ut som dette:

FORSVUNNET

Katten Felix

LOST CAT

FELIX

He has orange fur with a black facial smudge.
Missing from Hightown Road / Acacia Avenue

Bin info
just now

Felix er en veldig snill katt. Han liker å kose, sitte foran varmpumpa og lekemusa si. Pelsen hans er oransje.

Han forvant fra hagen i går.

Har du sett Felix? Vennligst kontakt eieren hans på eierentilfelix@email.com

Takk!

Bin info
just now

Steg 1: Korleis fungerer CSS?

Det finst mange måtar å lage stilar på. Ein av dei er **inline** der du skriv stilen rett inn i ein tag, som dette:

```
<p style="color:red">Tekst som er raud</p>
```

Ein annan måte er å lage ei eiga .css -fil og referere til den i <head> :

```
<head>
  <link rel="stylesheet" type="text/css" href="namn_på_css_filen_din.
css">
</head>
```

I dag skal me bruke den siste metoden, nemleg å leggje stilane i <head> slik:

```
<head>
  <style>
    /* Her skal me skrive CSS-en */
  </style>
</head>
```

På denne måten slepp me å handtere fleire filer, me kan ha alt me treng i éi fil.

- ☐ Åpne index.html frå mappa Felix som me laga i oppgåva Forvunne katt (../forsvunnet_katt/forsvunnet_katt_nn.html) eller last ned fila ved å høgreklikke og trykkje lagre som : index.html (../forsvunnet_katt/ressurser/index_nn.html). Lag ei mappe som heiter Felix og legg index.html i den.

- ☐ I seksjonen <head> treng me ein **style-tag**.

```
<style>
</style>
```

Alle stilar skal leggjast mellom desse elementa. Generelt ser CSS-kode slik ut:

```
selector {
  property: value;
}
```

Selektorar kan vere HTML-element som h1 , p , img , a , eller id -ar og klasser , men desse skal me sjå på seinare. Selektorar brukast for å fortelje CSS-en kva HTML-objekt me skal setje stil på. Kva stil selektoren får avhenger av kva ein set som property og value .

Property eller attributt er gjerne ein eigenskap ein kan tildele selektoren, saman med ein verdi, value . Døme på property og value kan vere color: blue; , background-color: red; og font-family: "Times New Roman", Serif; .

- ☐ Kan du finne knappane for { og } på tastaturet ditt?

☐ Kva med `:` og `;` ?

Viss du ikkje finn dei må du få hjelp av nokon til å finne dei for deg, for desse er viktige. Viss du ikkje har med `{ }`, `:` eller `;` på dei riktige stadene, så vil ikkje HTML-koden din få stil. Difor er det viktig at du allereie no veit kor du finn `{ }`, `:` og `;` på tastaturet.

Steg 2: Legg til farge

Visste du at CSS vart funne opp av ein norsk gut? Det er litt kult!

La oss endre `h1` til å vere raud i staden for svart ved hjelp av *property*-en `color` :

```
<style>
  h1 {
    color:red;
  }
</style>
```

NB! Hugs å setje `;` etter `value` .

Lagre prosjektet ditt og åpne det i nettlesaren for å sjå korleis det ser ut.

Overskrifta di skal vere raud! Det finst ulike måtar å representere ei farge på. Me har 16 grunnleggjande fargenamn: aqua, black, blue, fuchsia, gray, green, lime, maroon, navy, olive, purple, red, silver, teal, white og yellow.

☐ Prøv å endre farga til noko anna!

Dei fleste nettlesarar støttar i tillegg 130 andre fargenamn. Du finn heile lista i alfabetisk rekkefølge på <http://www.w3.org/TR/css3-color/#svg-color> (<http://www.w3.org/TR/css3-color/#svg-color>). Er favorittfarga di i lista?

☐ Me kan bruke endå fleire farger gjennom å bruke den heksadesimale koden i staden for namnet. Ein heksadesimal kode er ein `#` etterfølgd av 6 teikn der teikna kan vere sifra 0-9 eller bokstavane A-F. Gjennom å bruke heksadesimale kodar kan me representere over 16 millionar farger.

☐ Kodeklubben sin favorittfarge er `#58AB57` . Kan du gjette kva farge det er? Prøv å endre noko tekst til den farga og sjå korleis det ser ut i ein nettlesar.

☐ Prøv å endre teksten, `<p>` , på sida til denne farga: `#58AB57` .

Hint

- ☐ Bruk www.colorpicker.com (<http://www.colorpicker.com>) til å finne ei farge du likar. Colorpicker genererer det nummeret du treng, så du kan enkelt klyppe og lime det inn i koden din.
- ☐ Finn ei farge du likar med *Colorpicker* og endre teksten på sida til den farga du fann.

Lagre prosjektet ditt og åpne det i nettlesaren for å sjå korleis det ser ut.

Steg 3: Gi farge til spesifikke element

Kva viss me vil gjere sånn at ordet *oransje* i setninga *Pelsen hans er oransje* får oransje farge? Ikkje heile setninga, men akkurat det ordet. Då brukar me ein tag som heiter ``. Me legg taggen rundt ordet me vil setje farge på slik:

```
<span>oransje</span>
```

I `<head>` kan me no gjere alle ``-taggane oransje slik:

```
span {  
  color:orange;  
}
```

Lagre prosjektet ditt og åpne det i nettlesaren for å sjå korleis det ser ut.

Steg 4: La oss endre bakgrunnen

Me kan leggje til farge på bakgrunnen òg, ikkje berre på teksten. Til dømes:

```
body {  
  background-color: #D2FAFC;  
}
```

Dette vil gjere heile bakgrunnen blå.

Prøv no:

```
h1 {  
  background-color:black;  
}
```

Sidan me allereie hadde ein `h1` deklartert i fila kan me berre setje inn property-en `background-color` saman med `color` , me treng ikkje å skrive alt om att.

```
h1 {  
  color:red;  
  background-color: black;  
}
```

Lagre prosjektet ditt og åpne det i nettlesaren for å sjå korleis det ser ut.

Legg merke til at berre bakgrunnen til `h1` blir svart, og ikkje heile sida. For å få heile sida svart må me leggje til bakgrunnsfarge på `body` , som vist over.

Steg 5: Moro med tekst

Kanskje tittelen burde vere **større** og med store bokstavar. Me kan spesifisere storleiken på teksten ved å bruke `font-size` . Verdiane kan vere ulike, men dei mest brukte er 12, 14, 16, 32, 48 og 72 pikslar.

☐ La oss prøve ut 72px for no (px står for piksel).

```
h1 {  
  color:red;  
  background-color:black;  
  font-size:72px;  
}
```

☐ No skal du prøve å endre tittelen slik at heile står i blokkbokstavar ved å bruke `text-transform:uppercase;` . Me kan gjere den understreka ved å bruke

```
text-decoration:underline;
```

Lagre prosjektet ditt og åpne det i nettlesaren for å sjå korleis det ser ut.

Vart det veldig forskjellig?

For dei som brukar Firefox eller Chrome som nettlesar.

Det finst ein annan verdi for `text-decoration`, `blink`. Du får ikkje vite kva den gjer her, du må teste det sjølv. Prøv å leggje til `text-decoration:blink;` (det blir fort litt masete, men det er lov å gå tilbake til `underline` viss du vil).

Steg 6: Sentrere tekst (og bilete) horisontalt

All teksten vår visast heilt borte til venstre. Me kan endre det gjennom å bruke `text-align:center` (ein kan bruke `right` (høgre) og `left` (venstre) òg).

☐ For denne nettsida vil me at all teksten skal vere sentrert. Då kan me skrive:

```
body {  
  background-color: #F8FAF4;  
  text-align: center;  
}
```

Merk at den engelske måten å stove senter på er `center`.

La du merke til at alt på nettsida vart sentrert når me har lagt til `text-align:center` i seksjonen `<body>`? Det er fordi alt innanfor elementet `<body>` får stilen. Dette skjer når eit element er innanfor eit anna, som dette her:

```
<p>Har du sett Felix? <em>Ver snill</em> og kontakt eigaren hans</p>
```

Teksten "*Ver snill*" vil ha stilen frå elementet `<p>` med stilen frå elementet `` lagt på. Det er grunnen til at språket har namnet **cascading** - stilane blir vidareført frå eit element til alle elementa som er inni det. Men ver forsiktig, nokre stilar blir *ikkje* vidareført!

Lagre prosjektet ditt og åpne det i nettlesaren for å sjå korleis det ser ut.

Steg 7: Koden me har til no

Resultat:

FORSVUNNET

Katten Felix

LOST CAT

— FELIX —

He has orange fur with a black facial smudge.
Missing from **Hightown Road / Acacia Avenue**

Bin info
just now

Felix er en veldig snill katt. Han liker å kose, sitte foran varmepumpa og lekemusa si. Pelsen hans er oransje.

Han forvant fra hagen i går.

Har du sett Felix? Vennligst kontakt eieren hans på eierentilfelix@email.com

Takk!

Bin info
just now

Koden:


```

<!doctype html>
<html lang="no">
<head>
  <meta name="author" content="#">
  <meta charset="UTF-8">
  <meta name="description" content="Ei side laga for å finne katten Felix">
  <meta name="keywords" content="Felix, katt, forsvunne">
  <title>Katten Felix er forsvunne</title>

  <!--CSS-stilen til sida -->
  <style>

    body{
      background-color: #F8FAF4;
      text-align: center;
    }

    h1{
      color:red;
      background-color:black;
      font-size:72px;
      text-decoration: uppercase;
    }

    span {
      color:orange;
    }

  </style>

</head>

<body>
<!-- Dette er eit Kodeklubb-prosjekt. Felix er ikkje ekte og er ikkje b
orte. -->
  <h1>Forsvunne</h1>
  <h2>Katten Felix</h2>
  
  <p>Felix er ein veldig snill katt. Han likar å kose, sitje framfor
varmepumpa og leikemusa si. Pelsen hans er <span>oransje</span>.
</p>
  <p>Han forvann frå hagen i går.</p>
  <p>Har du sett Felix? Ver snill og kontakt eigaren hans på <a
href="mailto:eigarentilfelix@email.com">eigarentilfelix@email.com

```

```
</a></p>
  <p><strong>Takk!</strong></p>
</body>
</html>
```

Vidare arbeid

- ☐ Korleis ville du endra på sida for å få den til å sjå betre ut? Kvifor ikkje prøve å bruke alle favorittfargane dine? Finst farga di som eit namn, eller må du bruke ein heksadesimal kode?
- ☐ Viss du blir fort ferdig kan du gå attende og leggje på stilar for oppgåver du har gjort før.

Lisens: CC BY-SA 4.0 (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed>)